Anul XLV.-Nr. 168 — 8 Pagini — EXEMPLARUL { în țară 3 lei / în străinătate 6 lei } — 8 Pagini — Sâmbătă 23 Iulie 1927

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE și TELEFONICE

ABONAMENTE
IN ȚARA — STRAIN.
Lei 200 | 3 Luni | 460
„ 380 | 6 „ | 880
„ 750 | 12 „ | 1700
Pe lună 80 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

TELEFON: Direcția 313/72—364/64 Administrația 313/71 Secretariatul de Redacție 356/43 Redacția: Coresp. cu provincia 302/98—335/31

ABONAMENTE la „VESELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătoriilor" Câte 220 lei în țară 440 lei în străinăt. pe un an

Director: STELIAN POPESCU

Marea virtute

Cine a asistat Miercuri la ședința Adunărilor legiuitoare, întrunite la Cameră, n'a putut să nu se simtă nu numai emoționat, dar și înălțat.

Emoțiunea provenea din îndoita durere provocată de dispariția unui suflet mare și a unui rege mare.

Deaceea, ca oameni și ca români, faptul era firesc să ne sgudue profund.

Dar emoția a întâlnit o mângâiere în înălțătorul moment al proclamării noului rege.

Succesiunea a trecut dintr'o mână regală în alta, nu numai prin mecanismul automat al regulelor constituționale, dar printr'o confirmare sufletească de o impunătoare unanimitate.

Adunările legiuitoare compuse din reprezentanți ai partidelor mai mari, din reprezentanți ai tuturor claselor, breslelor, culturilor, din oameni aparținând tuturor categoriilor etnice din țară, din foștii primi-președinți ai Casației și din foștii comandanți de armate, stăpâniți de acelaș gând, străbătuți de acelaș fior, încălziți de aceeaș simțire, și-au plecat frunțile spre a plânge pe regele dispărut și le-au înălțat spre a aclama pe noul rege.

Un apus impresionant și un răsărit înviorător.

Armata, reprezentată prin șefii ei, demnitarii prezenți, tribunele, ecou puternic al opiniei publice, s'au raliat spontan și vibrant la această solemnitate, a cărei sinceritate și duioșie umpluse toți ochii de lacrimi, — lacrimi de durere și de speranțe.

Simplu și sublim.

Popoarele tari au întotdeauna ținuta potrivită împrejurărilor.

Zăzaniile inerente alcătuirilor omenești se dau la a parte în fața evenimentelor mari, în societățile ursite să trăiască și să propășească.

Acolo unde funcțiunea instinctului național este sănătoasă, pulsațiunile ei pot să înregistreze uneori oscilațiuni trecătoare, dar nu există temere să nu-și regăsească ritmul normal în ceasurile grele.

Națiunea română a dat încă odată dovada luminatei sale conștiințe naționale.

Amânarea înmormântării

Ceremonia înmormântării la Curtea-de-Argeș, a Regelui Ferdinand I, — care urma să se facă mâine, Sâmbătă, — s'a amânat pe Duminică, la ore și după programul stabilit.

Atât azi, Vineri, cât și mâine, Sâmbătă, cetățenii vor fi admiși să defileze în fața sicriului regal dela 8 până la 19.

Înaltul ordin de zi al Regenței

OSTAȘI,

După o domnie glorioasă și strălucită, pentru neam, patrie și armată, împlinită cu muncă fără preget, cu mari jertfe și cu hotărîre de fier, marele și scumpul nostru Rege a închis pentru vecie ochii, cari v'au privit necontenit cu dragoste fără margini.

Inima Lui părintească v'a însoțit zi și noapte, în timp de pace și mai cu seamă în timpul războiului de întregirea neamului, în restriște, ca și în clipe de glorie.

Sub conducerea Lui ați învins, ați făurit unitatea națională a tuturor românilor, și cu laurii culeși pe câmpurile de luptă ați încununat fruntea Lui și frunțile voastre.

OSTAȘI,

Suntem încredințați că cu toții, dela șefi până la cel din urmă soldat, veți dovedi acelaș spirit de disciplină, care este temelia armatei și veți rămâne vrednici de încrederea pe care țara o pune în voi, închinându-vă toate puterile și sufletul vostru pentru Patrie și Tron, înconjurând cu dragoste și nestrămutată credință pe tânărul nostru Rege, strigând într'un singur glas: Trăiască Maiestatea Sa Regele Mihai I.

NICOLAE PRINCIPE AL ROMANIEI.
MIRON PATRIARCH AL ROMANIEI.
GEORGE BUZDUGAN.

Condoleanțele Bulgariei

TELEGRAMA REGELUI BORIS

Sofia, 21 (Rador). — Regele Boris, care a aflat știrea morții Regelui Ferdinand al României, cu adevărată durere, a însărcinat pe mareșalul Curții și pe aghiotantul său general să exprime condoleanțe sincere ministrului României. Suveranul a adresat M. S. Reginei Maria o telegramă prin care exprimă cele mai sincere condoleanțe familiei regale și poporului român.

CONDOLEANȚELE GUVERNULUI ȘI PARLAMENTULUI BULGAR

Sofia, 21 (Rador). — **Președintele Vazoff a anunțat eri Camerei, la începutul ședinței, știrea despre încetarea din viață a Regelui Ferdinand:**

„Făcându-mă interpretul regretelor unanime ale țării și ale reprezentanței naționale pentru moartea prematură a Suveranului țării vecine, vă invit să onorați memoria ilustrului defunct, ridicându-vă în semn de pioasă pomenire".

Ministrul finanțelor, d. Moloff, s'a asociat în numele guvernului, la regretele exprimate de președintele Camerei. „Durerea poporului vecin, a declarat d. Moloff, care într'un moment dificil al Istoriei sale este lipsit de șeful Statului, e împărtășită de Bulgaria".

Profesorul Danailoff, deputat guvernamental, a propus apoi trimeterea unei telegrame de condoleanțe din partea Camerei către parlamentul român. „Anumite vicisitudini ale istoriei, a adăugat d. Danailoff, au separat momentan popoarele noastre, care de cele mai multe ori au fost totuși unite. Vreau să sper că în viitor această unire va fi și mai strânsă și că vom putea desfășura silințe comune pentru desvoltarea națională și buna stare a popoarelor balcanice".

Propunerea d-lui Danailoff a fost adoptată.

Intre timp, președintele Consiliului, d. Liapceff și ministrul de externe, d. Buroff, exprimau condoleanțe mișcătoare ministrului României la Sofia. Președintele Camerei, d. Tancoff, a făcut de asemenea o vizită d-lui ministru Bilciurescu și i-a exprimat condoleanțe în numele parlamentului bulgar.

La Pelișor, la catafalcul Celui ce s'a dus

— Dela trimisul nostru special —

Castelul Pelișor și cortul din fața castelului, unde defunctul Suveran a stat în ultimele zile.

Castelul Pelișor, 20.— *Ceasul 5 dimineață. Ploaie torențială. Brădetul imobil scutură jerbe de picuri reci. Automobilul înaintează șovăielnic. Roțile piftesc în noroiul, care țâșnește în lături.*

Mohorîrea, acestei mijtri de zi sporește tristețea celor ce se duc să-și împlinească ultima îndatorire, să îngenunche și să risipească flori curate ca recunoștință, la catafalcul Voevodului care s'a dus. Cu cât s'apropie de Castelul cernirei, drumeții sunt tot mai îngândurați, tot mai tăcuți, cu inima tot mai apăsată.

Sub bolta de piatră dela intrarea Castelului, automobilul stopează brusc. Ușile cele mari sunt date larg în lături. In cuprinsul hall-ului cenușiu se văd perindându-se ofițeri superiori, palizi de veghe și de îndurerare, doamne cernite, curteni cu figuri încleștate. Umblet mut pe coboare adânci. Pași aeriani. O șoaptă cât de ștearsă ar fi stridentă în tăcerea de templu a hall-ului cenușiu.

LA LOCUL SBUCIUMULUI DIN URMA

Nouii veniți își identifică mersul pașilor muți ai curtenilor grăbiți, triști și gravi. O ușă mare, de lemn brun, sculptat, se deschide fără sgomot. O încăpere cu mobilă românească neagră și cafenie. Apoi o altă încăpere.

Un pat simplu de bronz. Un giulgiu alb. Risipă de crini albi, floarea iubită augustei soții. Din trupul fără însuflețire, nu se ivește, din horbota giulgiului, decât capul. Masca pământie a morței n'a putut înlătura seninătatea de totdeauna a frunței, — seninătate atât de isbitoare, încât par'că tot mai apar, de sub pleoapele căzute, lumina privirilor limpezi și blânde de altădată. Rar s'a văzut figură neînsuflețită, care totuși să păstreze mereu iluminarea vieței.

La căpătâi, cu pălăria verde sub brațul stâng, cu dreapta încleștată pe mânerul sabiei, drept, nemișcat, tăiat din piatră, cu privirile hotărîte și aprinse de conștiința unei grave misiuni, un colonel din vânătorii de munte, veghiază, ca o simplă santinelă, la căpătâiul fostului comandant. Două călugărițe îngenunchiate de-a dreapta și de-a stânga patului, cu frunțile lipite de marginile giulgiului, murmură rugăciuni. Făclii aprinse. Un curtean bătrân, cu bărbia înfiptă în piept, plânge liniștit. Arome de altar stăruiesc în spațiul încăperei.

Ministrul dreptății, cel dintâi dintre nouii veniți, adaugă garoafe, roze și mărgărite albe, crinilor de mai înainte.

Capete plecate. Priviri tulburate de năvala lacrimilor. Bărbii tremurate de plâns.

DOMNIȚA

In hall-ul cenușiu grăbesc pașii muți. Aici, pe catafalc îmbrăcat în purpură, va fi așezat trupul, după ce va fi îmbălsămat și acoperit cu uniforma de glorie a vânătorului de munte și cu decorațiile vorbitoare de fapte mari. Valeți, cu ochi roșii de plâns, servitori albiți de anii de plecată ascultare dată blândului stăpân, poartă, încovoiați, povara ficușilor și palmierilor mărunți de seră, cari vor face chenar verde catafalcului luminat de făclii.

O clipă, ca sub interzicerea unei porunci, mișcarea contenește. Privirile se ridică în susul scărilor. Cernită, cu fața galbenă sub sclipirea părului de aur, cu pas șovăielnic, coboară frumoasa domniță, fostă Regină a Greciei.— Câțiva curteni o primesc încovoiați și fără să poată rosti o vorbă, îi sărută mâna întinsă cu simplitate. In fața privirilor cari o îmbrățișează, Domnița ridică brusc capul și o ușoară încruntare îi dă o fugară înfățișare de hotărîre și stăpânire de sine. Dar durerea și oboseala o înving. Se încovoaie și se reazămă de un stâlp, în timp ce curtenii cari au întâmpinat-o, stau gata s'o sprijine cu brațele lor.

Ceremonia dela Sinaia

— Sosirea miniștrilor —

Sinaia, 21 Iulie

Azi, la 9 dim. cu un tren regal, a sosit în gara locală, M. S. Regele Mihai, însoțit de Casa civilă și militară.

Cu un tren special au sosit de aseară, d-nii Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri și d-nii miniștri dr. C. Angelescu, Dimitriu, Lapedatu și I. Nistor.

Ceilalți membri ai guvernului au sosit cu un tren special azi dimineață.

Cu același tren au sosit în Sinaia și Regenții I. P. S. S. Patriarh Miron Cristea și d. G. Buzdugan.

Intregul oraș e pavoazat cu drapele cernite.

Pe tot drumul dela gară și până la castel o mulțime imensă, vilegiaturiști și școlile, așteptau trecerea cortegiului.

SLUJBA RELIGIOASA OFICIATA DE PATRIARH

In hall-ul castelului Pelișor, transformat în cameră mortuară, pe un catafalc, se aflau depuse rămășițele pământești ale Regelui, îmbrăcat în costum de general de vânători, având pe piept colanul Regelui Carol I, acoperit cu flori roșii.

La căpătâele sicriului patru ofițeri superiori fac garda.

Imediat după sosirea trenului regal, I. P. S. Patriarh Miron a îngenunchiat lângă catafalc și a rostit o scurtă slujbă religioasă.

CONSILIUL DE MINIȘTRI

S'a ținut un scurt consiliu de miniștri. Intrucât s'a anunțat că la înmormântare vor asista mai multe misiuni din străinătate consiliul a decis amânarea înmormântării cu o zi, adică pe Duminică.

Celelalte puncte din program au rămas neschimbate.

*

La 11 jum. s'a oficiat un serviciu religios, de starețul mănăstirii Sinaia, S. S. Dionisie secondat de clerul Patriarhiei din București. Răspunsurile au fost date de corul mănăstirii din Sinaia, sub conducerea d-nei Negoiță.

Testamentul Regelui Ferdinand

După aceea, d. Stelian Popescu, ministrul justiției, a citit testamentul Regelui Ferdinand, în prezența Reginei Maria, Principesei mamă Elena, Reginei Elisabeta a Greciei, Reginei Maria a Serbiei, Principesei Ileana, Principelui Nicolae, Principelui de Hohenzollern, Patriarhul dr. Miron Cristea, Regentului Buzdugan, d-lor Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, C. Hiottu, ministrul palatului, Stelian Popescu, ministrul justiției, Al. Popescu-Necșești, secretarul general al ministerului de justiție. Persoanele oficiale se găseau în salonul bizatin din dreapta etajului de sus al castelului Pelișor. Apoi d. Hiottu, ministrul Casei Regale, a anunțat Familia regală, care a sosit acolo.

D. ministru Hiottu a predat d-lui Stelian Popescu, ministru de justiție, un plic pecetluit cu sigiliul Regelui, cu ceară, cu indicația într'un colț: „TESTAMENTUL MEU", FERDINAND.

Plicul a fost deschis și citit de d. Stelian Popescu.

Iată testamentul:

Acesta este testamentul Meu scris și iscălit de propria mână la 2 Iulie una mie nouă sute douăzeci și cinci în reședința mea de vară Sinaia.

In urma boalei de care cu voia lui Dumnezeu și prin bunele îngrijiri ale medicilor noștri, am scăpat cu bine, socotit de a mea datorie să-mi așez în scris dispoziționile mele testamentare.

Luând hotărîrile din urmă și gândindu-mă la sfârșitul vieței mele în drept către a tot Puternicul prinos recunoștinței mele că mi-a îngăduit să consacru munca poporului român a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare scopul vieței mele.

Neuitatul și înțeleptul meu unchiu Regele Carol I, în lunga și slăvita sa domnie a întemeiat puternic și sănătos noul stat al României desvoltând minunatele însușiri de muncă și progres ale poporului ei, redeșteptând și reorganizând în glorioasa ei armată străbunile virtuți ostășești ale neamului ei. Rezemat pe aceste virtuți la rândul meu am putut desăvârși opera națională și am aflat în clipele celor mai hotărîtoare împrejurări, credința neclintită și eroismul nepărmurit ale oștirei de care mă simt legat în adâncul sufletului.

A vroit astfel pronia Cerească să nu lase fără rod domnia mea și a dat dragostei mele de neam cea mai scumpă și sfântă răsplată. Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte, ca să binecuvinteze și în viitor soarta poporului român și să hărăzească iubitului meu fiu, viitorul rege al României întregite ajutor ceresc ca la rândul său să întărească și să sporească moștenirea națională unind tot mai strâns puterile și însușirile românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

Cu inima de părinte îndemn pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare de a-și închina toate puterile neamului și statului în a cărui slujbă îi este hotărît să trăiască. Multe și grele sunt grijile domnitorului, în truda neîncetată în serviciul statului, ele se stăpânesc prin simple datorii și a jertfirii de sine, iar în fața greutăților bine cuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul sfetnicilor celor buni nu vor lipsi precum nu mi-au lipsit în vremea domniei mele. Către acești sfetnici îmi îndrept gândul astăzi recunoscător și mulțumesc bunătății divine care mi-a îngăduit să pot prețui neasemuitul ajutor pentru sfatul celor credincioși și destoinici.

Dar mai presus de alții recunoștința mea merge către Aceea care mi-a fost tovarășe nedespărțită și sprijin pentru sfat și credință în toate vremurile și în toate împrejurările. Dragostea ei de țară și inima de mamă îi vor însufleți puteri noui pentru a-și urma și în viitor binefăcătoarea ei solicitudine. Sunt convins că uniți în iubire frățească copiii noștri o vor înconjura și vor păstra legăturile scumpe care au făcut legătura vieții noastre precum nu mă îndoiesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție și după trecerea mea din viață aceeaș dragoste neschimbată. Rog a se lăsa ca reședință a soției mele. Regina Maria, Palatul dela Cotroceni, iar Castelul Pelișor, dela Sinaia, împreună cu casa, pentru oaspeți (Kavalier Hause și dependințele ce țin de castelul Pelișor, locuința personalului, garajurile și grajdurile), hotărăsc a rămâne în folosința soției mele cât timp va trăi. Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilierul din palatul Cotroceni și din Castelul Pelișor. Intreținerea acestor reședințe este în sarcina moștenitorului meu la tron. In privința părților cuvenite copiilor mei hotărăsc astfel:

Fiului meu Carol, Principe Moștenitor al României ca urmaș al Meu pe tron îi las pe lângă partea lui rezervatară toată cotitatea mea disponibilă și hotărăsc să aibă partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia Predeal, împreună cu castelul Peleș și celelalte castele clădiri și stabilimente cu sarcinele prevăzute în acest testament pentru castelul Peleș; îi mai las casele și clădirile din București care îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi dator să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu Principele Niculae al României îi las moșia Broșteni din Valea Bistriței Moldovenești și casele din București, din str. Imperială cu locul lor unde se află acum Administrația Domeniilor Coroanei. Fiicei mele Elisabeta Regina Greciei îi las moșia Zorleni din județul Tutova și un imobil în București.

Fiica Maria Regina Sârbilor, Croaților și Slovenilor își va lua partea în efecte și în bani. Ultimele mele fiice Ileana Principesa României îi las moșia Poeni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, fonduri de Stat după plata legatelor va complecta partea rezervată a fiecărui din copiii mei.

Imprejurările grele economice după marele război și greutățile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporită averea mea personală și deaceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce și dori. Totuș las în grija fiului meu urmaș la Domnie ca după sfatul ce va lua de la Președintele Consiliului de Miniștri, Patriarhul bisericii române, primul președinte al Inaltei Curți de casație și Ministru Casei Mele să distribue suma de cincizeci milioane lei, (Socotit leul după valuta lui față de valuta de astăzi, următoarelor instituțiuni: Fundației Universitare Ferdinand I, din Iași orfelinatului Agricol Ferdinand de pe Moșia Regală Zorleni care va rămâne neatins pe această moșie și întreținut de viitorul Rege al României.

Academiei Române pentru ca

Citiți continuare în pagina 2-a

M. S. Regele Mihai și A. S. R. Principesa-Mamă Elena, cernită